

bili na dnevnem redu družinski prepri. Na domu oženjeni sin Franc Smodiš se je pogostokrat sprl s svojo 72letno materjo Ano. Dne 29. septembra letos je prišlo med materjo ter sinom do prepira v kleti. Jezi udani sin je stekel po puško, ustrelil mater in se je nato sam javil orožnikom. Dne 14. novembra se je zagovarjal obtoženi ubijalec pred mariborskimi sodniki, da je imel v kleti spravljeno puško, je hotel orožje odnesti drugam, a se mu je sprožila in je zadel naboj po nesreči mater. Franc Smodiš je bil obsojen na triletno ječo.

Žalostna bilanca fantovskega pretepa. V Prvencih pri Ptujju so se v noči sprli in stekli fantje iz raznih krajev. Po pretepu so obležali trije tako močno ranjeni, da so jih morali spraviti v bolnico v Ptujju, ker imajo od nožev in sekir prizadane rane in poškodbe.

Vlom. V noči od 15. na 16. novembra je bil izvršen vlom v trgovino Leopolda Brudermanna v Slovenskih Konjicah. Vlomilec je odnesel precej manufakturnega blaga in tobaka.

Žalostna posledica družinskega prepira in pretepa. V St. Janžu v občini Teharje imata posest 77letni Tomaž Videc in njegova 71letna žena. Pri starših je živel tudi 22letni sin Matevž. Oče in sin sta se najprej sprla, nato sta se še zgrabila in padla oba na tla. Ko je videla mati ravs in kavs, je odbrzela v hlev po železne grablje in je lopnila z njimi svojega moža Tomaža dvakrat po glavi. Udarjeni se je onesvestil in podlegel pretresu možganov. Orožniki so zaprli mater in sina.

Vlomilec na delu. Neznanci so vlomili pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini v trgovino Jakoba Grilca. Odnegli so blaga za 10.000 Din. Isto noč in isti uzmoviči so poskušali vlom v usnjarno trgovca Straška pri Sv. Križu. Vsled ropota se je lastnik prebudil in je prepodil lopove s strelom. Strašku so odnesli le nekaj kož.

Radi kokošjega prepira ubil soseda. Anton Primožič, 55letni posestnik v

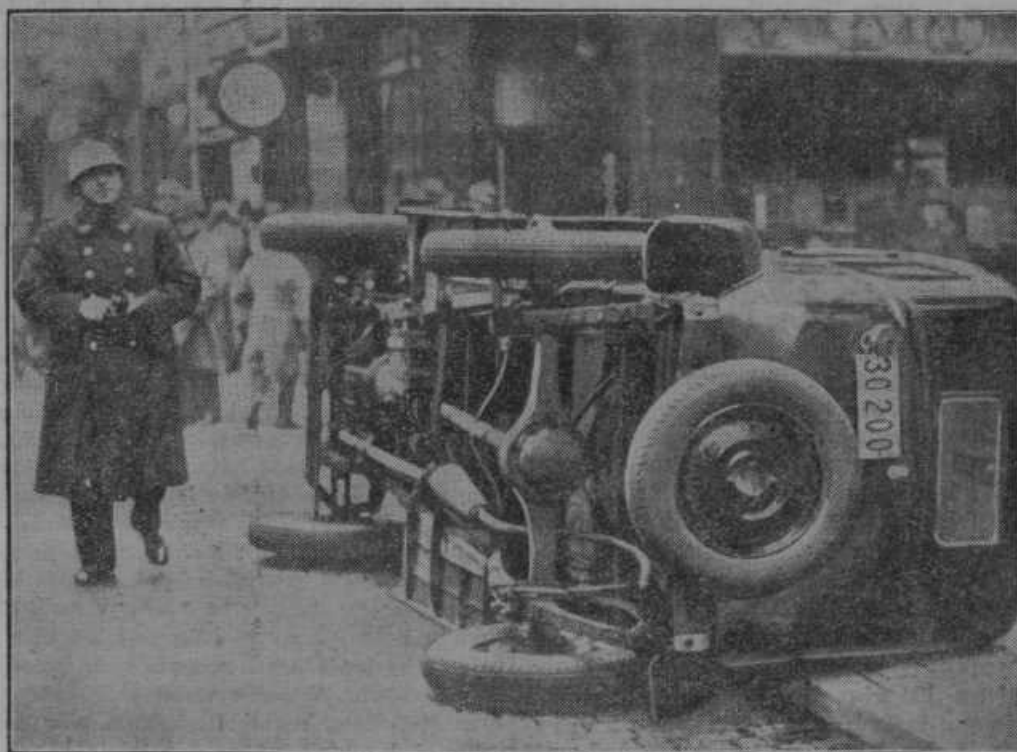
Podslivnici pri Cerknici na Kranjskem, je udaril letos dne 6. avgusta med preprirom soseda Jožefa Primožiča z motiko po glavi, da mu je prebil lobanjo in je udarjeni podlegel poškodbi dne 16. avgusta v ljubljanski bolnici. Soseda se nista razumela zaradi kokoši, ki so prehajale z enega dvorišča na drugega. Omenjeni uboj je obravnavalo ljubljansko sodišče dne 14. novembra in je bil Anton Primožič obsojen radi uboja v razburjenosti na 1 leto in 6 mesecev strogega zapor.

Štiri strele iz različnih smeri je dobil posestnikov sin Miha Kostrevec iz Briške vasi pri St. Jerneju na Dolenjskem. Težko ranjenega so spravili v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji p. Novem mestu.

Slovenska Krajina.

IZ VELIKE PRLEKIJJE.

O Prlekiji se je že mnogo govorilo in pisalo. Knjige iz leta 1850 in okoli potegujejo njeno mejo do Sv. Urbana pri Ptujju, segala pa je deloma tudi do reke Drave pod Vurbergom. Njen vzhod in začetek je bil nekje v Medžimurju. Njena južna soseda je bila Lükova dežela. Ime Prlekije ne pride od vzhodno-slovenskega narečja vobče, ampak od besede »prle«. Prle, to Prleka da, ne pa: ša, šo, šou, išo itd. Kakor je Štokavec od što, Kajkavec od kaj, tako je Prlek od prle. Kdor govori prejt, ali se podpiše Perlek, ta je pravi Prlek nejl! Mala Nedelja je gospodovalka Male Prlekije. Velika Prlekija pa je na severni strani Mure. Cele Prekmurje govori in

V belgijski prestolici v Brüsslu so stavkali avtotakslerji. Stavkarji so enostavno preobrnilli avtomobile onih šoferjev, ki se niso hoteli udeležiti stavke.

Rodovitnost plevela.

Boj proti plevelu, ki odvzema koristnim rastlinam luč in tla, je eden izmed osnovnih pogojev razumnega obdelovanja zemlje. Ta boj je potreben že zato, ker kaže plevel takšno rodovitnost, kakršne koristne rastline niti od daleč ne morejo razviti. Za primer vzemimo zlatice, ki požene skoraj 3000 cvetnih glav, v njih pa po 340 plodov, kar daje letno kakšnih 800 tisoč semen od same rastline. Regrat ima v vsakem semenskem mešičku kakšnih 300 semen. Ker razvije vsaka rastlina letno najmanj 10 semenskih mešičkov, daje najmanj 3000 semen. Marjetica razvije kakšnih 12.000 semen.

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Zaročenki sem zaupal, da moram po pogodbi še enkrat na iskanje zakopanih ter skritih zakladov. Cilj tretje ekspedicije je primeroma bližju in brez vsakih predvidenih nevarnosti. Zaslugek pri tretji ter zadnji ekspediciji bode povzdignil moje dosedanje precejšnje premoženje toliko, da se bom lahko celo odmerjeno mi življenje posvetil družini brez izvrševanja inženerskega poklica.

Prihodnje leto, koj po vrnitvi s tretjega potovanja, ki bo mogoče trajalo samo par tednov, bo poroka, ženitovanjsko potovanje in uživanje krščanske ljubezni v družini, kateri ne bo treba skrbeti, kaj bo jutri.

Moja ljuba je bila zadovoljna s predloženim načrtom, saj si ji je obetalo blagostanje, kakor malokateri v hudih povojnih časih.

III. del.

Marca leta 1927 bi nas naj popeljala družbena jahta »George Washington« proti skriva-

liščem ter najdiščem novih zlatih zakladov na Cocos-otočju. Par mesecev pred odhodom smo se morali poučiti, kaj da hočemo odkriti in kako ozadje ima zagonetno bogastvo. Družba je zbrala ter nam predložila vso znano gradivo, ki se je le količkaj nanašalo na zadevo z zlatim zakladom na Cocos otokih.

V naslednjem hočem tudi jaz podati kratek pregled vsega, kar je potrebno za boljše razumevanje naše tretje ekspedicije, ki bi naj tvorila zaključek mojih raziskovalnih potovanj in bi naj kronala moj vstop v srečo družinskega življenja.

Blizu sto let je minulo, odkar je šel v zgubo zaklad južnoameriške države Peru. Mnogo ekspedicij je bilo odposlanih, da bi izsledile to premoženje, a uspeh je izostal.

Leta 1831 je izbruhnila v Peru vstaja, ki je po južnoameriških republikah bolj vsakdanja prikazen.

Vojaški upravitelj peruanskega glavnega mesta Lima, katerega so stiskali revolucionarji, je pustil naložiti ogromni državni zaklad brezmejne vrednosti v noči ter megli na ladjo »Mary Dier«. Kapitan ladje Thompson je prejel od upravitelja zapečaten ovoj, katerega je smel od-

piše prle, ali pa le z majhnimi izpremembami, nikdar pa: pred ali prej. Sobota je vladarica Velike Prlekije. Kakor povzamemo po novjšem tisku, prebiva toder 100.000 ljudi: domačini, cigani, prišleki, apostoli in romarji, ki so menda najzadnji marš, ako še jih več ne natiskajo. Tem romarjem pa se je dalo tudi zahtevano ravnanje v Veliki Prlekiji: tukaj da je narod, ki s pesnico udrapi po lažeh tistih, ki bi radi lagali, da domačini zahtevajo več pravic za sebe, kakor za prišleke. Dopisnik pa pravim, da ni treba pesnice, ker teh laži ni. Dalje se piše, da neki tisti apostoli v Veliki Prlekiji v 15 letih vladanja niso mogli doseči, da bi jim narod veroval: Jugoslavija je naše odrešenje. Dopisnik pa sem mnenja, da take izmišljenosti zanikajo naše osvobojenje in naše ujedinjenje. Pri nas gotovo velika večina veruje, da je Jugoslavija naše odrešenje in zna, da drugi ne bi bili naše odrešenje. Rabski Slovenci, ki so ostali pod Ogrji, nam pravijo, da smo blaženi, ki smo v Jugoslaviji.

»LJUDSKA PRAVICA.«

Pred kratkim je začel izhajati pri nas nov časopis »Ljudska pravica«. — List hoče biti namenjen v prvi vrsti našemu kmetu in delavcu, ki preživljata hude čase gospodarske stiske in nujno potrebujeta pomoči in nasveta. Čuti se, da je naš človek brez dobrega in njemu primerne lista. To vrzel je hotel izpolniti novoustanovljeni časnik »Ljudska pravica«, kar je skušal pred leti »Novi čas«, ki je pa bil kmalu — potem, ko je zašel v revolucionarno smer — od oblasti prepovedan.

Pomagati našemu kmetu in delavcu, to bi naj bil glavni cilj novega časnika. To je vse lepo in prav, nastane pa vprašanje, kako hoče novi list izpolnjevati svojo nalogo. Iz dosedanje vsebine in sodelavcev smemo upravičeno sklepati da sledi ta list v svetovno-nazornem

pogledu »Našemu času«. Tako med drugim hudo napada špansko vlado, ki je s silo zatrla upor španskih delavcev, ki so bili nahujskani od komunističnih vodij in podpirani iz Moskve. Tega novi list ne pove in ravno tako molči, da so ti uporni delavci v prvi vrsti morili duhovnike, skrunjali in poridali cerkve in samostane, da so meso ubitih duhovnikov postavljali v izložbe in ga prodajali za »svinjsko« meso itd. Kruto napada »Ljudska pravica« špansko vlado, ki je tako početje zatrla ter krivce primerno kaznovala. Dalje zdaj lahko sodite sami!

Kmetje in delavci! Bodite previdni! List, ki odobrava preganjanje kristjanov pod krinko delavskih pravic, ni vreden, da bi ga brali in razširjali! Berite in podpirajte rajši krščanske liste, ki tudi obsojajo vse, kar se vam slabega zгоди, ki vam pomagajo še bolj v vaših težavah in nadlogah, a vam ne trgajo iz vaših src vere in ne netijo sovraštva do Cerkev.

Berite in širite »Slovenskega gospodarja« med našim ljudstvom, v njem potožite svoje težave in on vam bo radevolje dajal nasvete in pouk v vseh vaših težavah! J. Š.

Resnici na ljubo! Dr. Sonc, ki je zdravil bolnike v Odrancih, je poslal svojemu šefu v Ljubljano poročilo, v katerem med drugim pravi, da so hiše v Prekmurju iz blata in slame, da je v istem prostoru kuhinja, spalnica in hlev, da so povsod ilovnata tla, da kot prehrana velja le koruza, da je preveč komarjev, muh itd. (To poročilo je prineslo »Jutro«) G. doktor, veliko krivico ste nam storili. Kdor je bil že kdaj v Slovenski Krajini, se čudi takšnemu poročilu. Pridite še enkrat v našo Krajino in bova šla od vasi do vasi, od hiše do hiše in se boste sami prepričali, da ste nam krivico storili. V naših vaseh s 100—150 hišami številkami res dobite kakšno hišo iz zemlje, ki je pa ne boste od daleč ločili od zidane, Vaše poročilo pa dela vtis, kakor da bi bile vse hiše iz blata in slame. Po Vašem poročilu izgleda, kakor da bi mi marsikod mir-

no spali ob kaki kravi ali svinji. Pravite, da je marsikod tako. Bil sem skoraj že v vseh naših vaseh, a kaj takega še nisem videl. Ne smelo bi se trditi, da je to marsikod, četudi bi kaj takega kje videli, pa sem prepričan, da takih prilik v naši Krajini ni. Iz opisa v »Jutru« sem dobil vtis, da poročate za celo Prekmurje. Za prehrano služi baje le koruza, ker vse druge pridelke prodajo. Tudi to ne odgovarja splošno dejanskemu stanju. Veliko koruze je res v krajih med Hotizo in Dokležovjem, pa tudi v teh vaseh služi kot prehrana: pšenica, rž, fižol, ajda, proso, krompir in seveda tudi meso ter koruza. Na takozvanem Ravenskem (okrog Sobote) pa naši kmetje pridelajo toliko pšenice, da je v mnogoterih krajih ni toliko videti. In tukaj res pšenico prodajajo, ker je vse ne morejo porabiti, koruza pa v teh krajih služi predvsem kot živinsko krmilo. Hodil sem kot dijak v mnogih krajih Dravske banovine in v več krajih videl kruh, katerega naš kmet ne bi postavil na mizo. Tudi tla niso povsod ilovnata (zunaj na polju že), komarjev pa je tudi drugod dovolj. Kdor se ni bil pri nas in je čital Vaše poročilo, dobiva vtis, da stanujemo in živimo kakor na albanski meji. Naše razmere, pravite, da se niti ne dajo primerjati gorenjskim. Nismo bogataši, ni nas sram priznati, da nas revščina teži, čeprav plačujemo zelo veliko davka. Če ste na Gorenjskem na boljšem, blagor vam! Pri nas bode res treba še marsikaj storiti v zdravstvenem oziru, pa ravno tako tudi marsikod druge v naši banovini.

Pozabljenost. Nekateri so pozabili čestitati ob neki priliki, ali pa niso hoteli. Vsi ti zamudniki so dobili v podpis čestitko, ki jo naj vrnejo na označeni naslov. Želimo le, da bi se dosti teh podpisov nabralo.

Turnišče. Časopisi so prinesli novico, da bo prišla k nam učiteljica gđc. Zahnfuchs Julija od Sv. Ane v Slov. goricah. Toda gđc. Zahnfuchs k nam ne bo in, kakor čujemo, je nastopila že svoje službeno mesto na Hotizi. — Med našim učiteljstvom spleh ni bilo letos nobene spremembe.

Turnišče. Odkar se je izvršila regulacija rečice Ledave, čutijo naši travniki po leti precejšnjo sušo in na jesen, ko nastopa obilica dežja, se kaj kmalu preplavijo z vodo. Tako

preti šele daleč na odprtem morju. Zavitek je vseboval natančna navodila glede cilja ladje in varnostnih odredb, katere bi naj ukrenil kapitan v zaščito zaklada.

Kapitan Thompson je bil hraber morski medved in eden najbolj zanesljivih mož v službi peruanske republike. Svojo nesebičnost je že bil dokazal v najbolj nevarnih položajih. V tem slučaju je bila skušnjava prevelika. Kepe zlata so se nahajale v njegovi neomejeni oblasti. Vlada, ki mu je bila izročila v varstvo zaklad, se je nahajala v obupnem boju za obstoj. Vsaka ura bi jo bila lahko strmoglavila ter uvedla dolgovozne nemire, kojih izid je bil negotov.

Thompson se je odločil po dolgem oklevanju, da bo postopal v tem slučaju na svojo lastno pest. Dal je povelje, naj zadržati ladja v smeri proti Cocos-otočju (v Tihem Oceanu, ne daleč od severno-zapadne obale Južne Amerike). V majhnem zalivu omenjenih otokov se je usidrala jadrnica. Državni zaklad so prenesli na kopno in ga zakopali med razvaline starodavnega svelišča.

Na nadaljni vožnji je obstreljevala Thompsonovo ladjo »Mary Dier« francoska križarka »Espeigle« in jo je tudi potopila. Kapitan Thompson je ušel smrti v zadnjem trenutku. Francozi niso izročili ujetnika peruanskim oblastem, ho-

teli so izrabiti zase ugodno priliko in se polastiti zaklada.

Francoska bojna ladja s Thompsonom na krovu je pristala pri Cocos-otokih. Kapitan bi naj pokazal kraj, kjer je tičal zakopani zaklad.

Thompson je že bil v obupnem položaju. Na nepojasnen način se mu je posrečilo, da je prekanil stražo. Ušel je s tremi mornarji od posadke francoske križarke v majhnem čolnu. Obljubil je, da bo delil zlato z begunci. Da bi pa lahko dvignili težke in z zlatom napolnjene zaboje, za ta posel je bila potrebna cela ekspedicija.

Kapitan Thompson in tovariši so se zatekli po dolgotrajnem tavanju na Angleško. Nekaj let so se morali skrivati, ker so bili ožigosani kot dezertjerji od peruanske in francoske oblasti. Še le po preteku 23 let se je upal Thompson na Cocos-otoke v spremstvu z nekim Kastingom, ki je bil v posesti trijambornika. Usoda je hotela, da se je potopila ladja v Atlantskem Oceanu z vsem, kar je bilo na njej.

Minula so desetletja. Vse osebe, ki so se bile udeležile vožnje kapitana Thompsona na »Mary Dier«, so že bile pomrle. Nobeden človek ni več znal za kraj, na katerem je bil zakopan zaklad države Peru. Životarilo je o zadevi edino ustno izročilo. Mornarji vseh narodnosti so si med se-

rutica 30.000, osat 190 tisoč itd. Gorje, če bi iz vsakega teh semen nastala nova rastlina, ali če bi človek neprestano ne pulil škodljivih zeli!

Tranost jajče lupina.

Pred zdobljivostjo jajc imajo ljudje običajno največji strah in ravna jo z njimi kolikor se da obzirno in previdno. A ta bojazen je v bistvu krivična, kajti jajčna lupina je v primeri s svojo tankostjo pravi čudež trdnosti. Jajce prenese dosti, če ga ne mečeš naravnost v steno. — V znanstveni delavnici so jajce izpihnili in prazno lupino, ki so jo postavili pokonci, so obtežili. Držala sa je kaj krepko, ker se je zdro-